

2. Юртаєва К.В. Сучасні тенденції економічної злочинності в Україні ХНУВС, *Вісник кримінологічної асоціації України*, №2(19), Харків, 2018р. С.109–113.

3. Бесчастний В. Кримінологічний аналіз стану злочинності в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 1. С. 207–213. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_1_40

Лушкіна Анастасія,
курсант 2 курсу факультету економіко-правової безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

Економічна стабільність – головний з чинників удосконалення потенціалу країни та її зростання у світі загалом. Зокрема, Кабінетом міністрів України було схвалено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації, основні положення якої роз'яснюють мету та необхідність її прийняття: створення ринкових стимулів, впровадження цифрової економіки, а також окреслення основних напрямів розвитку економічної сфери життя суспільства [1].

Особливу увагу в Концепції приділено рівню економічної злочинності, що за статистикою Генеральної прокуратури України має наступну картину: за останні п'ять років кількість злочинів у сфері господарської діяльності, які посідають провідне місце у структурі економічної злочинності, зменшилася майже вдвічі – з 6026 кримінальних правопорушень у 2013 р. до 3320 у 2017. р. При цьому лише в третині випадків кримінальних правопорушень у вказаній сфері, зареєстрованих у 2017 р., особами було отримано повідомлення про підозру [2, с. 111]. При цьому, проблематика та механізм вчинення економічних злочинів організованими злочинними угрупованнями, що мають латентний характер, набуває особливої актуальності в контексті організації її попередження, запобігання та протидії. Варто відмітити, що дана проблематика досліджувалася багатьма вченими, зокрема А.М. Бойко, Н.О. Гуторовою, О.Ф. Долженковою, О.М. Бандурка, В.П. Коржа, В.М. Бутузовою [3, с.292]. Визначення економічного змісту дефініції «організована економічна злочинність» знайшло своє відображення у низці поглядів науковців та практичних працівників. Користін О.Є., зазначає, що вона є якісно новою характеристикою організованої злочинності загалом, через те її вбудованість у соціальну систему та вплив на такі її елементи, як економіка та політика. Зокрема, мету такої діяльності науковець вбачає у отриманні прибутків і надприбутків через здійснення забороненої законодавством діяльності [4, с. 79].

Існують певні особливості у здійсненні злочинних посягань на

підсистеми економіки саме через діяльність таких організацій, що відбуваються у тісному взаємозв'язку із владними структурами. Слушною з цього приводу є думка Афанасенка С.І. та Стойкова І.М.: угруповання, які функціонують за «державної підтримки» більш успішні у своїх посяганнях: отримують більші прибутки. При цьому, як зазначають науковці, основними ознаками останніх є: стійкість, конспірація, вербування нових членів, наявність загальних правил поведінки, ієрархія стосунків між учасниками групи, наявність матеріальної бази, мети одержання максимально можливих доходів від злочинної діяльності в мінімально короткі терміни; активна протидія правоохоронним органам [5, с. 23].

Серед економічних злочинів, що вчиняються організованими угрупованнями найрозповсюдженішими є легалізація коштів, оскільки саме серед їх лідерів зосереджена головна частина доходів, отриманих злочинним шляхом з метою використання їх для досягнення особистих політичних цілей (боротьба за владу, подальша реалізація злочинного процесу незаконного збагачення). Відзначимо, що активізація державних органів у зв'язку з реформаційними процесами за останні декілька років, збільшилась, кількість зареєстрованих випадків легалізації доходів: у 2013 р. було зареєстровано 16 випадків легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, то у 2014 р. – 17, у 2015 р. – 46, у 2016 р. – 50, а у 2017 р. – 108 [6, с. 112].

Щодо історичного розвитку та становлення організованої злочинності, саме у сфері економіки, прослідковується тенденція збільшення, починаючи з 1990-х рр., при цьому найбільших збитків зазнавали кредитно-фінансові та банківська системи. Статистичні дані це підтверджують: 4-6% - фінансово-кредитна система, за період 1997 – 2002 рр., 10% - банківська сфера у 1998 році, прослідковується тенденція зростання вчинення злочинів, і вже в 1999 році маємо такі дані 11,2 %. З плином часу, а також «удосконалення» матеріально-технічної та фінансової баз, зростання професіоналізму криміногенних елементів, утвердження тісної співпраці з злочинними організаціями сусідніх держав, Україна постала як один із епіцентрів транснаціональних злочинних потоків [4, с. 154].

На сьогодні держава вживає можливі заходи щодо ліквідації негативних проявів злочинності у сфері функціонування економіки: ратифікація міжнародних договорів та разом з цим створення нових державних органів, розширення їх повноважень, прийняття відповідних стратегій та програм, прикладом слугують Закони України «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», «Про Державне бюро розслідувань», «Про Національну поліцію України» та ін., а також нормативно-правові акти Розпорядження Кабінету Міністрів «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації», наказ НКРЕКП «Антикорупційна програма Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2019 – 2020 роки» та ін.

Отже, здійснивши аналіз теоретичних положень щодо змісту та стану діяльності організованих угруповань у сфері економіки зазначимо, що це є негативним явищем для економіки України та потребує подальшого вдосконалення на державному рівні з впровадженням новітніх механізмів розслідування економічних злочинів, підвищення кваліфікаційного рівня кадрів державних органів, а також здійснення профілактичних заходів щодо протидії економічним злочинам, зокрема, що вчиняються організованими угрупованнями. Успішна боротьба та повна ліквідація цього явища дозволить Україні вийти на новий економічний рівень та стане одним із здобутків у поліпшенні криміногенного стану країни.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> (дата звернення: 12.11.2019)
2. Юртаєва К. В. Сучасні тенденції економічної злочинності в Україні. Вісник Кримінологічної асоціації України: зб. наук. пр. № 2. Харків, 2018. С. 109-119.
3. Гребенюк М., Черняк А. Проблеми протидії організованим злочинності у сфері цифрової економіки. Підприємство, господарство і право: загал.укр. наук.-практ. госп.-прав. журнал (3/2019). Київ, 2019. 290-302 с.
4. Користін О. Є. Організована економічна злочинність в Україні: сучасний стан і стратегія протидії. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. № 1(1). Київ, 2011. С. 78-88.
5. Афанасенко С.І., Стойков І.М. Види та класифікація організованої злочинності. Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення. Південноукраїнський правничий часопис: наук.журнал.(4, 2014). Одеса, 2014. С. 22-26
6. Полянська В. С. Витоки і розвиток транснаціональної організованої злочинності у сфері економіки в Україні. Форум права: електрон. наук. фах. вид. № 5. Харків 2016. С. 151–156.

Матвієнко Аліна Сергіївна,

курсант 3 курсу, спеціальність 081 «Право»

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: д.е.н., доцент, Паршин Юрій Іванович
професор кафедри фінансово-економічної безпеки ДДУВС*

ПРОБЛЕМИ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Розбудова державності в Україні, зміна її політичного та соціально-